

ENERGIJA

časopis skupine HSE / marec 2018

- > **Ervin Renko: Na lokaciji TET lahko še ustvarjamo prihodke**
- > **Miha Pečovnik: V HSE Invest želimo postati strokovni servis za celotno skupino HSE**

Počitniške kapacitete

Seznam in kontaktni podatki

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR

Morje: Vrsar - Valkanela (mobilna hišica, 6+1 ležišč); Biograd - Soline (mobilna hišica, 6+1 ležišč); Mareda (dva apartmaja, 4 ležišča, 5 ležišč); Barbariga (apartma, 4 ležišča); Novalja – Gajac (dva apartmaja, en 5 ležišč, en 6 ležišč)

Gore: Kope – Partizanka (dva apartmaja, en 7 ležišč, en 5 ležišč); Kope – Brusnica (apartma, 7 ležišč); Rogla (apartma, 4 ležišča)

Toplice: Moravci (apartma, 5 ležišč)

Dodatne informacije in prijave:

Polona Pok, tel. 02 300 53 87, e-pošta: polona.pok@dem.si

SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA

Gore: Log pod Mangartom (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Moznica (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Tolminske Ravne (dva apartmaja 2+2 ležišči)

Dodatne informacije in prijave:

Adrijana Merljak, tel. 05 339 63 41, e-pošta: adrijana.merljak@seng.si

PREMOGOVNIK VELENJE

Gore: Golte (hotel in apartmaji)

Dodatne informacije in prijave:

tel. 03 839 11 04, e-pošta: info@golte.si

Uvodnik

3

Intervju:

Ervin Renko -

Na lokaciji TET lahko še ustvarjamo prihodke

4

Intervju:

Miha Pečovnik -

V HSE Invest želimo postati strokovni servis za celotno skupino

7

Zgodilo se je:

Novice iz naših družb

10

Zgledi nas motivirajo

Presenečenja, predvsem pozitivna, so vedno zanimiva. Lahko se celo globoko vtisnejo v spomin milijonov ljudi. Nekaterih nepozabnih rezultatov in presenetljivih zmagovalcev, ki bodo za vedno zapisani v zgodovino, se bomo spominjali tudi z letošnje zimske olimpijade.

Čehinje Ledecke, favoritinke v deskanju na snegu in njene nepričakovane zmage v super veleslalomu, zagotovo ne bomo pozabili. V tej disciplini se je pomerila kakor za šalo in osvojila zlato medaljo. Zlato je pobrala še v svojem »matičnem« športu in se kot zmagovalka v smučanju in deskanju zapisala v olimpijsko zgodovino. Nobena druga športnica pred njo doslej ni na istih igrah zmagala v dveh različnih disciplinah, med moškimi tekmovalci pa sta bila takšna zmagovalca le dva. Med nepozabne tekmovalce v olimpijski zgodovini se je pred osmimi leti v Vancouvru vpisala tudi slovenska smučarska tekačica Petra Majdič. Pred finalnim nastopom je padla, si polomila rebra, a je kljub poškodbi »stisnila zobe« in osvojila bronasto medaljo. Zaradi te neverjetne tekme so o njej posneli dokumentarec, uvrščen na globalni olimpijski kanal.

Zakaj sploh obujamo zgodbe iz športa, ki nimajo povezave z našo gospodarsko panogo? Za utemeljitev velja poudariti vsaj tri razloge: prvič, ker je nepovezanost zgolj navidezna, drugič, ker so temeljna načela za prebojne dosežke enaka, in tretjič, ker so podobe z olimpijade v Koreji še vedno žive. Če iščemo motivacijo za poslovni ali karierni uspeh v športnih zgledih, opazimo, da odlične ali celo presežne rezultate dosegajo ljudje s podobnimi lastnostmi. Takšnim ni težko vložiti celotne energije v delo ali trening in to predanost oplemeniti še z osredotočenostjo, zavzetostjo in drznostjo ter pri tem prevzeti tudi tveganja. Se v teh lastnostih prepoznamo tudi zaposleni v skupini HSE? Zagotovo se. Navsezadnje to potrjujejo tudi lanske poslovni rezultati, ki jih je ustvarilo približno tri tisoč zaposlenih.

Zanimive primerjave in ideje za poslovno dejavnost se ne skrivajo samo v športu, najdemo jih tudi v izobraževanju, na primer v visokošolskem. V sodelovanju HSE z ekonomsko in elektro fakulteto ter z likovno akademijo v interdisciplinarnem projektu, v katerem so študentje decembra in januarja reševali izzive, zastavljene v HSE, je bilo v ospredju vprašanje, na katerega včasih malce pozabimo. To je: kakšne so koristi za HSE pri predlagani rešitvi? Študentje so morali v procesu priprave naloge poiskati in ovrednotiti rešitev tudi z vidika koristi za podjetje.

Opisan izobraževalni pristop, usmerjen v prakso, pospešuje vzajemno učenje. Za študente je dobra popotnica za delo, za nas zaposlene pa je opomnik, da ne prezremo bistva našega dela. Včasih namreč kar pozabimo pogledati širšo sliko, ki zadeva predvsem koristi za podjetje, zato študentski pristop k izzivom in športni zgledi lahko delujejo na nas kakor iskra za prižig nove energije.

Lidija Pavlovčič

ENERGIJA

je časopis skupine HSE

Izdajatelj:

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.,
Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana

Glavna in odgovorna urednica:

Lidija Pavlovčič, vodja Službe
za korporativno komuniciranje
skupine HSE

Uredniški odbor:

Lidija Pavlovčič in Petja Rijavec
(HSE), Miha Pečovnik (HSE Invest),
Majna Šilih (DEM), Martina Pavlin
(SENG), Tadeja Jegrišnik (PV),
Natalija Grebenšek (TEŠ), Ervin
Renko (HSE - EDT)

Fotografija na naslovnici:

Znižana gladina reke Drave v
Brestrniškem jezeru; Majna Šilih

Oblikovanje in prelom:

Majna Šilih

Tisk:

HTZ Velenje, I.P., d.o.o.,
Partizanska cesta 78, 3320 Velenje

Naklada:

1.000 izvodov

E-pošta za vprašanja, predloge in pripombe:

lidija.pavlovic@hse.si

E-Energija:

www.hse.si

NA LOKACIJI TET LAHKO ŠE USTVARJAMO PRIHODKE

Za termoelektrarno Trbovlje se je leto 2018 začelo s spremembami: likvidacijski postopek je bil po treh letih prekinjen, elektrarna je postala delujoča gospodarska družba z novim imenom HSE – Energetska družba Trbovlje (EDT), vodenje družbe pa je prevzel Ervin Renko. Iz sedeža družbe HSE v Ljubljani, kjer je deloval kot samostojni projektni inženir v sektorju investicij, se je s prevzemom direktorskega mesta v družbi EDT »preselil« nazaj na lokacijo trboveljske elektrarne in seveda bližje Trbovljam, od koder je doma.

Ervin Renko je po izobrazbi diplomirani inženir elektrotehnike, v Termoelektrarni Trbovlje pa je bil zaposlen 25 let na različnih področjih, med drugim tudi kot vodja obratovanja čistilne naprave in nazadnje kot vodja za področje okolja, v zadnjih treh letih je sodeloval tudi z likvidacijskim upraviteljem. V pogovoru je povzel prelomnice v zadnjih letih trboveljske elektrarne, pojasnil pa je tudi namembnost nove družbe EDT in potencial energetske lokacije nekdanje elektrarne.

Ervin Renko, direktor HSE - EDT; foto: Arhiv HSE

Decembra leta 2014, potem ko je 125-megavatni blok prenehal obratovati, se je začel likvidacijski postopek družbe TET. Zakaj obratovanje tega bloka ni bilo več potrebno?

Odločitev o TET je bila po eni strani povezana z rudnikom in njegovo življenjsko dobo, po drugi pa z gradnjo največjega termoelektrarnskega objekta v Sloveniji. Rudnik Trbovlje - Hrastnik so zaprli eno leto pred pričetkom likvidacije TET. Ta pa je že nekaj let prej, od leta 2008 dalje k rjavemu zasavskemu premogu, ki ga je kuril 125-megavatni blok, dodajala vsako leto približno 100.000 ton lignita iz velenjskega premogovnika in

dodatno še rjavi premog iz Češke, Bosne in drugih rudnikov. Ko so izračunali vse učinke uporabe nadomestnih premogov v kotlu, ki je bil izdelan za rjavi premog, ter stroške logistike za dostavo premoga od drugod, ter ob dejstvu, da so bile cene električne energije tedaj razmeroma nizke, so ugotovili, da je proizvodnja na lokaciji TET nerentabilna in da se več ne izplača. Sledila je odločitev o likvidaciji družbe TET, ki jo je sprožil HSE kot lastnik. Naj še povem, da bi TET, kot je bila v takratnem stanju, lahko obratovala še do leta 2020 brez kakršnih koli posegov. Enota je bila uvrščena v prehodni nacionalni načrt emisij Republike Slovenije, ki ga je potrdila tudi pristojna komisija EU.

Pa bi TET izpolnjevala vse zahteve, tudi okoljske, če bi obratovala do leta 2020?

Nova evropska okoljska direktiva o mejnih vrednostih emisij iz kurilnih naprav termoelektrarn (direktiva IED) je določala, da morajo tiste kurilne naprave, ki niso uvrščene v prehodni nacionalni načrt, ki ga je potrdila tudi EU, prilagoditi izpuste dušikovih oksidov, žveplovega dioksida in prašnih delcev. V TET smo tveganje o izpolnjevanju ali morebitnem neizpolnjevanju vseh okoljskih zahtev zaznali že leta 2012, ko je bila sprejeta ta evropska direktiva. Takoj smo prijavili TET v tako imenovano derogacijo, kar pomeni izvzetje iz pravil. Evropska unija je potrdila našo prošnjo in nam dovolila, da do leta 2020 postopoma po določenih letnih kvotah zmanjšujemo emisije. S polno proizvodnjo približno 600 GWh bi lahko elektrarna obratovala do leta 2018, torej do letos, potem pa bi morala zmanjšati proizvodnjo zaradi izpolnjevanja direktive in načrta emisij.

Toda odločitev o nadaljnji usodi elektrarne je bila drugačna. Kako je potekal likvidacijski postopek?

Prvotna namera je bila, da se likvidacija zaključi v dveh letih, da se poplača vse dobavitelje in proda poslovno nepotrebno premoženje, ali kot rečemo po domače, da se trgovina zapre. Med potekom likvidacije pa se je pokazalo, da bi lahko še ustvarjali prihodke na tej lokaciji. Zavod za blagovne rezerve je kljub temu, da je potekala likvidacija, v pogovorih s TET in HSE kot njenim lastnikom izrazil interes, da želi ostati na tej lokaciji, kjer je skladiščil zaloge naftnih derivatov. Ko se je začela likvidacija, so želeli vedeti, če so njihove zaloge tu še varne. Pomirili smo jih, da izvajamo vse varnostne ukrepe enako kakovostno kot prej in da so prav zaradi nadzora in varnosti v elektrarni ostali zaposleni ključni kadri in tudi gasilska služba. Zagotovili smo jim, da ne opuščamo ravnanja dobrega gospodarja z njihovim blagom.

Je zavod za blagovne rezerve zahteval še dodatna jamstva?

K osnovnim zahtevam so dodali še nekaj pogojev, po katerih smo morali v letih 2015 in 2016 izvesti določene investicijske posege. Obnovili smo oba rezervoarja skupaj s podnico – to je kovinsko ploščo na dnu rezervoarja – zamenjali smo tudi ventile. Dograjeno je bilo tudi pretakališče za avtocisterne, preko katerega bi lahko oskrbovali z gorivom bližnje lokalne črpalke z naftnimi derivati.

S katerimi dejavnostmi poleg skladiščenja naftnih derivatov ste še ustvarjali prihodek?

Prodali smo tudi stanovanjske in počitniške kapacitete, ki so bile za naše nadaljnje poslovanje nepotrebne. To premoženje smo dobro prodali, kljub dejstvu da so bila stanovanja obremenjena z neprofitnim najemnim razmerjem, saj so v njih stanovali bivši zaposleni. Večji problem pa je zaradi specifičnosti in tehničnih parametrov prodaja tehnološke opreme, kot so naprava za čiščenje dimnih plinov, turbina in generator, ki so v dobrem stanju zaradi nenehnih vlaganj in izvajanja remontov. Generator je bil v letu 2010 generalno obnovo in zamenjan rotor. Opremo, ki je ne bomo uspeli

prodati, bomo razgradili in jo prodali kot odpadno surovino. Težko bo najti kupce, ob dejstvu da se v EU vsako leto zapirajo tudi novejšje termoelektrarne, kot je trboveljska.

Na lokaciji sta še vedno dva plinska bloka proizvajalca Westinghouse, s katerima vsa leta izvajamo sistemske storitve, to je terciarno regulacijo. Oba plinska bloka kljub starosti izkazujeta velik faktor zanesljivosti. Izpolnjujeta vse karakteristike, kot jih zahteva naročnik – v 15 minutah od aktivacije dosežeta polno moč na mreži.

Kaj pa dimnik, ki je postal eden od bolj prepoznavnih značilnosti Zasavja, ga ne boste porušili?

Drži, da je ta 360 metrov visok dimnik postal simbol doline, zato naj bi ostal. Res pa je, da bomo morali v njegovo sanacijo vložiti nekaj sredstev, predvsem v sanacijo zunanega plašča dimnika. Ti stroški bodo bistveno nižji, kot če bi dimnik porušili. Nenazadnje se uvršča med industrijsko kulturno dediščino in je prepoznaven že skoraj po celem svetu.

Prekinitev likvidacijskega postopka TET in zagon nove družbe HSE – EDT v začetku leta 2018 je zanimiv preobrat. Kaj ga je sprožilo?

Na odločitev je vplivalo dejstvo, da smo z zavodom za blagovne rezerve sklenili podaljšanje pogodbe o skladiščenju in manipulacijah z naftnimi derivati. To je potrdilo oceno, da bi na tej lokaciji lahko še ustvarjali določene prihodke. Trboveljska lokacija je zaradi svoje vrednosti in možnosti razvoja pomembna za lastnika, to pa je tudi pozitivno sporočilo, namenjeno lokalni skupnosti. Zaradi svoje infrastrukture, logistike in dejstva, da je lokacija zunaj naselja, se je tudi lastnik odločil, da poišče drugačne razvojne rešitve od tistih v zadnjih desetih letih, ki so bile povezane s premogovništvom. Dokončno je jasno, da je kopanje premoga v Zasavju končano, zato nameravamo postopno demontirati opremo in tehnološke sklope, ter kasneje porušiti glavne in pomožne objekte 125-megavatnega bloka. V prvi fazi bomo odstranili tudi transportne trakove za premog in za odvoz elektrofilterskega pepela, ki potekajo nad glavno dvotirno železniško progo Dobova- Jesenice.

Boste zmogli izvesti vsa načrtovana dela s samo 18. zaposlenimi v družbi EDT?

Zaposleni v družbi izvajajo vsa potrebna vzdrževalna dela na lokaciji in dislocirani enoti odlagališča nenevarnih odpadkov Prapretno, kjer je odloženo približno 9 milijonov ton elektrofilterskega pepela in žindre. Izvajajo storitve za skladiščenje naftnih derivatov in za zagotavljanje terciarne rezerve z dvema plinskima blokoma za potrebe elektroenergetskega sistema. Tudi del razgradnje in demontaže opravljajo zaposleni. Za večje sklope, kot sta demontaža in razgradnja kotla in kotlovske opreme, smo angažirali ustrezne izvajalce z izkušnjami, ki bodo odkupili odpadne surovine, in sicer tako, da bodo stroški demontaže všteti v odkupno ceno.

Tako velikega obsega del, ki ga bo terjala odstranitev naprav

in čiščenje lokacije, ne bomo zmogli izvesti samo z lastnim kadrom, je pa ključno to, da so zaradi izkušenj iz preteklega obratovanja in vzdrževanja naprav zaposleni vključeni v vse postopke. Ker bo pri demontaži opreme in čiščenju lokacije poudarek na okoljskem in varnostnem vidiku, ta proces ne bo nič manj zahteven, kot je bila gradnja 125-megavatnega bloka.

Kakšna je razvojna vizija družbe HSE – EDT?

Glede na prej omenjene prednosti lokacije bo potreben preobrat v smislu energetike ali širše industrijske rabe. Vsi pretekli razvojni načrti glede nadaljevanja termo energetike z uporabo premoga so danes samo še za arhiv. Regija morda ni pravočasno zaznala trende v energetiki. Zdaj, ko so v ospredju tranzicija in nove storitve v elektroenergetskem sistemu, je jasno edino to, da bo poraba električne energije v prihodnosti naraščala. Obžalujem, da v regiji ni zgrajen enovit daljinski sistem ogrevanja. Uporaba lesne biomase in alternativnih virov energije bi potem lahko zamenjala premog na način učinkovite soproizvodnje toplotne in električne energije. Čeprav je bil za del lokacije pred leti sprejet državni prostorski načrt za plinsko parno elektrarno, ta ni bila zgrajena. Plinske elektrarne pa naj bi po enem od scenarijev prehoda v nizkoogljično družbo postale pomemben podporni vir obnovljivim virom energije. Če pogledamo malo širše, je lokacija trboveljske elektrarne primerna tudi za industrijsko dejavnost - denimo na Lakonci, kjer skladiščimo energente, bo še letos, potem ko bo odstranjena tehnološka oprema, na voljo ogromen plato skupne površine približno 90.000 kvadratnih metrov. Lahko bi izkoristili tudi deponijo Prapretno, kjer so ravne in zatravljene površine, denimo za gojenje zelenjave v ogrevanih rastlinjakih, toda le, če bi imeli v bližini vir toplote. Nekaj idej smo predstavili že lokalnim skupnostim, ki pa stavijo bolj na srednjesavske elektrarne. Razvijali bomo tudi projekt s področja obnovljivih virov energije, ki ga bomo lahko natančneje predstavili potem, ko bo ideja dosegla tehnične podkrepiteve.

Intervjuvala: Lidija Pavlovčič

Četrty blok bi letos praznoval 50 let

Termoelektrarna Trbovlje je zgradila četrty 125-megavatni blok leta 1968. Prva elektrarna pa je na lokaciji stala že leta 1915, zgradila jo je trboveljska premogokopna družba.

Letos bi četrty blok praznoval 50-letnico obratovanja, a je bil prej dokončno zaustavljen. Na začetku je imel 80 metrov visok dimnik, ko so leta 1976 zgradili novi 360 metrov visok dimnik, so starega porušili. Celotna površina elektrarniške lokacije je velika približno 200.000 kvadratnih metrov, zraven pa sodita še dve dislocirani enoti – deponija Prapretno in skladišče energenta Lakonca.

TET je s 125-megavatnim blokom proizvedla 600 do 650 GWh električne energije na leto, kar je približno toliko, kot bo po končani verigi znašala proizvodnja petih hidroelektrarn na spodnji Savi.

Termoelektrarna Trbovlje; foto: Arhiv HSE

V HSE INVEST ŽELIMO POSTATI STROKOVNI SERVIS ZA CELOTNO SKUPINO

Reorganizacija, postopna kadrovska pomladitev in vzdržno poslovanje so dolgoročni cilji direktorja družbe HSE Invest Mihe Pečovnika. Povod za pogovor z njim je nastop štiriletnega direktorskega mandata s 1. januarjem 2018. Vodenje družbe z več kot 50 zaposlenimi je prevzel v začetku leta, potem ko se je konec preteklega leta iztekel mandat prejšnjemu direktorju Sandiju Ritlopu, ki nadaljuje delo v HSE Invest kot vodja sektorja za izgradnje.

Miha Pečovnik, po izobrazbi diplomirani inženir strojništva, je na novo delovno mesto prestopil s krovne družbe HSE v Ljubljani, kjer je bil eno leto in en mesec izvršni direktor sektorja za nabavo in investicije. V službo v Maribor, kjer je sedež HSE Investa, se vozi iz domačega Velenja. Poklicno kariero je začel v šoštanjski termoelektrarni kot inženir, odgovoren za tlačni del in regulacije šestega bloka v izgradnji, v začetku leta 2011 pa je postal vodja skupine, ki je bila odgovorna za projektiranje, gradnjo in montažo kotlovskega postrojenja šestega bloka. Kako velika je bila ta odgovornost, ponazarja podatek, da so vsa dela za kotel skupaj z montažo predstavljala približno polovico naložbe v šesti blok. Od novembra leta 2014 pa do odhoda v Ljubljano na sedež krovne družbe je bil direktor projekta gradnje šestega bloka in pomočnik direktorja Termoelektrarne Šoštanj.

Miha Pečovnik, direktor HSE Investa; foto: Arhiv HSE Invest

Kaj je spodbudilo vašo nedavno odločitev o prestopu iz krovne družbe na HSE Invest, odvisno družbo, specializirano za projektiranje, svetovanje o investicijah v energetiki?

Ker se najraje ukvarjam z operativnimi zadevami in projekti, mi vodenje družbe HSE Invest predstavlja izziv. Navsezadnje družba ni v najboljšem stanju, kar kažejo tudi lanski poslovni rezultati, ki so nekoliko slabši od načrtovanih. Čeprav podatki še niso revidirani, bomo lansko poslovno leto najverjetneje končali z izgubo. Kljub

temu za naprej ostajam optimist, saj družba razpolaga s strokovno zelo dobro podkovanim kadrom, ki svoje delo opravlja zelo dobro in tudi trenutna klima med zaposlenimi v družbi je dobra.

Kakšno pa je stanje HSE Investa na začetku letošnjega leta? Kje se zatika?

Stanje ni bistveno drugačno kot v drugih družbah skupine HSE, razlika je le v tem, da se bo potrebno

ukvarjati intenzivno tudi s prihodkovno stranjo v poslovanju družbe HSE Invest. Delujemo namreč v okolju, v katerem cene za naše storitve niso najbolj obetavne, pa tudi nekateri veljavni formalni akti nam ne olajšujejo trenutnega položaja, če ocenjujem njihov vpliv na poslovanje. Še ena primerjava s preteklimi leti dobro ponazarja stanje v letošnjem letu: HSE Invest je imel v preteklih letih sklenjene pogodbe za tri ali celo štiri leta vnaprej, letos pa nam prihodki iz naslova sklenjenih pogodb ne zagotavljajo niti pokritja izplačila plač v celotnem letu.

Število zaposlenih se je v zadnjih dveh letih zmanjšalo za približno desetino. Pričakujete, da se bodo odhodi zaposlenih nadaljevali?

Verjetno nas bo zapustil še kdo. Kot največji izziv ocenjujem tudi vzpostavitev ravnotežja med tistim delom, ki nam zagotavlja sredstva, in delom, ki je potreben za podporo in delovanje družbe. S tega vidika si želim predvsem smotrnega združevanja določenih podpornih procesov v skupini HSE.

Ali to pomeni, da bi določene administrativne posle, tako imenovano režijo, izločili iz HSE Investa?

To pomeni, da bi ohranili samo najnujnejše procese, ostale kadre, ki opravljajo določene naloge, pa bi prerazporedili v druge službe v družbi oziroma v kompetenčne centre, ko in če bodo ti nastali. Poudariti je potrebno, da se je HSE Invest v zadnjih letih že prilagodil zaostrenim razmeram in da je na področju reorganizacije narejeno veliko, morda je le proti koncu mandata prejšnjega posloводства nekaj zadev ostalo, kar je bilo glede na napovedano menjavo posloводства tudi razumljivo. Prizadevanja za izboljšanje položaja nadaljujemo tudi tako, da pričenjamo z dejavnostmi, ki jih prej nismo počeli.

Kakšne so te novosti v angažiranju na trgu?

Kot primer naj navedem določene energetske projekte na zahodnem Balkanu, kjer smo že našli strateške partnerje s podobnim interesom, kot je naš.

So ti projekti s področja obnovljivih virov energije, kot so vetrne elektrarne?

Da. Gre predvsem za projekte iz področja obnovljivih virov energije. O konkretnih imenih, s kom sodelujemo pri projektih, pa še ne želim govoriti. Odpiranje možnosti za nove projekte na področju Balkana je sicer za nas obetavno, a po drugi strani je problem v tem, da se vse skupaj odvija prepočasi. V HSE Investu smo sicer dokaj hitri v prilagajanju trgu, če nas primerjam z drugimi družbami v skupini, če pa HSE Invest primerjam s podobnimi družbami na trgu, smo še vedno premalo dinamični in potrebujemo preveč časa za izvedbo določenih aktivnosti.

Na konkurenčnost na trgu zagotovo vpliva prožnost družbe. Kakšna je konkurenčnost HSE Investa na slovenskem in evropskem trgu?

Na evropskem trgu dosegamo za naše storitve cene, ki so nižje kot pri tekmecih zato, ker smo razmeroma neznani

in ker prihajamo iz Slovenije. Tudi na slovenskem trgu na področju energetskega svetovanja in inženiringa tekmujemo s konkurenco, ki je v tej dejavnosti veliko večja in je dlje časa na trgu kot mi, zato ima tudi več referenc. Konkurenca največjih pa ni edina, s katero se soočamo na trgu. Pri nekaterih projektih tekmujemo za posel z manjšimi izvajalci ali celo t. i. freelancerji, katerih stroški so neprimerljivi s stroški naše družbe. Zaradi nepopolnega poznavanja nam naročniki, včasih celo iz skupine HSE, očitajo, da smo predragi, toda po drugi strani tudi zelo težko ocenijo, koliko stanejo storitve, ki jih lahko nudi naša družba. Strošek, ki ga moramo pokriti z našim delom, namreč ni samo strošek dela zaposlenih, temveč mu je potrebno dodati še vse ostale stroške, ki bremenijo poslovanje podjetja. Teh stroškov ni malo in to običajno razumejo šele, ko uspemo našo ponudbo podrobneje predstaviti.

Lahko navedete konkreten primer?

Opažamo trend, da se investitorji pri izvedbi projektov čedalje bolj pogosto poslužujejo zmanjševanja stroškov na področju t. i. projektnega vodenja, vodenja nabavnih procesov, upravnih postopkov, koordinacije posameznih izvajalcev, nadzora ipd... četudi za to ne obstajajo vzroki, ki bi to nujno omogočali. Pogosto se potem težave pojavijo med ali najraje ob koncu projekta, ko je potrebno pod vso opravljeno delo, predvideno ali nepredvideno, potegniti črto, ga ovrednotiti in tudi plačati.

Se kaže takšen odnos investorjev samo v Sloveniji?

Načeloma je povsod podobno, vsi želijo doseči vzdržno ekonomičnost projekta, zato bi vzeli kakšnega inženirja manj, kot je potrebno, ali pa bi popustili pri nadzoru investicije. Seveda je to s stališča investorjev popolnoma razumljivo, vendar se je potrebno ob takšnem početju zavedati, da lahko ob koncu projekta pride do določenih odstopanj v stroških, kakovosti ali terminskem načrtu.

Kakšni so vaši cilji vodenja družbe in kakšne premike želite doseči do konca leta 2021, ko se izteče mandat?

Moj dolgoročni cilj je, da HSE Invest postane kompetenčni center za energetske investicije v skupini HSE ter prepoznan ponudnik storitev izvajanja projektov na področju energetike v regiji in Evropi. Trenutno je vsa energija namenjena stabilizaciji poslovanja družbe, reorganizaciji in iskanju notranjih rezerv. Ker je povprečna starost zaposlenih v družbi blizu 50 let, bo potrebna postopna kadrovska pomladitev, zato iščemo tudi mlajše kadre. Želimo privabiti dva ali tri študente, jih izobraziti glede na naše potrebe in pričakovanja ter tako ublažiti kadrovske negotovosti, ker obstaja tveganje uhajanja kadra z znanjem in izkušnjami. Med glavnimi cilji vodenja družbe je stabilizacija razmerja v strukturi naših prihodkov, da bi uspeli obdržati polovico prihodka iz naslova storitev za skupino HSE, polovico pa ustvariti s prihodki zunaj skupine. Lani smo ustvarili takšno razmerje v prihodkih, letos pa bo to nekoliko težje. Predvsem zaradi dejstva, da se v energetiki investicije šele ponovno začenjajo, čeprav tudi sedaj opažamo določene zamike. Trenutno načrtujemo sodelovanje v remontu šestega bloka in posodobitvi petega bloka v Termoelektrarni Šoštanj,

pri remontu HE Plave 1 in rekonstrukcijah elektrarn na Dravi, čakamo pa na premike pri gradnji vetrnih elektrarn, HE na Muri, srednji Savi... Ko govorimo o investicijah, remontih, rekonstrukcijah ali svetovalnih storitvah na področju inženiringa, želimo postati strokovni servis za celotno skupino, pri čemer moramo zagotoviti korektne storitve po cenah, primerljivih z našo konkurenco.

Je visoko strokovno znanje zaposlenih na HSE Investu temelj, na katerem gradite premišljeno vizijo za prihodnost?

Zagotovo so strokovne in osebnostne kompetence bistvena lastnost družbe, ki želi uspešno izvajati projekte in storitve

v regiji in širše v Evropi, kar je tudi naš cilj. Razmere niso enostavne, prepričan pa sem, da družba razpolaga z dovolj znanja in pozitivne energije, da bomo uspeli poslovanje ne samo stabilizirati, ampak da bomo v naslednjih letih zagotovili prepotrebna sredstva za razvoj družbe. Prav pripravljenost zaposlenih na spremembe in zavedanje, da se priložnost redko ponudi več kot enkrat in da jo je takrat potrebno izkoristiti, ter dodatno še odprta komunikacija in zaupanje, so v sedanjih okoliščinah bistvene prednosti kolektiva v naši družbi.

Intervjuvala: Lidija Pavlovčič

Poslovna stavba HSE Investa; foto: Arhiv HSE Invest

Iz naših družb

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

Študenti treh slovenskih fakultet so predstavili izvirne projekte za skupino HSE

V petek, 2. februarja, je na ljubljanski ekonomski fakulteti potekala predstavitev projektov študentov Fakultete za elektrotehniko, Ekonomske fakultete in Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. Devet skupin študentov je predstavilo izvirne rešitve, ki so

nastale na osnovi različnih izzivov HSE s področij graditve in razvoja blagovne znamke, rečnega proda na Soči, infrastrukture na lokaciji nekdanje trboveljske termoelektrarne ter elektro mobilnosti. Matjaž Marovt, generalni direktor HSE, ki se je predstavitve udeležil z ožjo ekipo sodelavcev, je izrazil navdušenje nad predstavljenimi projekti in izrazil željo po prihodnjem sodelovanju.

Resen namen družbe HSE za nadaljnje sodelovanje s študenti je podkrepila konkretna ponudba iz službe za upravljanje s človeškimi viri HSE, namenjena študentom zaključnega letnika (absolventom). Ta služba jih je nagovorila s povabilom k opravljanju prakse na HSE, kjer bi pomagali pri zbiranju podatkov o cenah električne energije, pripravi analiz in trgovanju. Nekaj študentov se je takoj odzvalo vabilu na prakso v družbi HSE, preostali interesenti pa so se lahko do konca februarja prijavili kar na Ekonomski fakulteti v Ljubljani.

Strokovne službe skupine HSE bodo zasnovane projekte v prihodnjem obdobju podrobno preučile in sprejele odločitev, ali se katerega izmed njih tudi v resnici lotiti.

Matjaž Marovt, generalni direktor HSE, je pohvalil trud, ki so ga študenti vložili v kakovostno pripravljene projektne naloge. Foto: Arhiv HSE

Prav vsak projekt, ki so ga predstavili študenti, je bil na svoj način izviran, predvsem pa izvedljiv. Foto: Arhiv HSE

Celovita obnova hidromehanskih naprav na jezu Podselo

Hidromehanska oprema na jezu Podselo brez večjih posodobitev deluje že 78 let, zato so se v Soških elektrarnah Nova Gorica (SENG) odločili za temeljito rekonstrukcijo. Pri tem je zaradi narave dela in tehnologije, ki se pri tovrstnih delih uporablja, potrebno izprazniti akumulacijsko jezero. Od začetka leta 2018 potekajo aktivnosti, povezane s praznitvijo akumulacijskega jezera na Mostu na Soči. Le-te naj bi ob primernih hidroloških pogojih predvidoma potekale do 15. marca 2018.

Jez Podselo je 40 metrov visoka pregrada na reki Soči. Stoji 71,5 kilometra od izvira Soče v Trenti in je zgrajen kot ločna dolinska pregrada. Za njim se na 80 hektarih razteza Doblarsko jezero, bolj poznano pod imenom jezero na Mostu na Soči, s koristno prostornino 1,5 milijona m³. Jez je bil zgrajen leta 1939 kot pregrada za hidroelektrarno Dobljar.

Kot so povedali v družbi SENG, hidromehanska oprema na jezu Podselo deluje brez večjih posodobitev že 78 let, zato so začeli s temeljito rekonstrukcijo hidromehanske opreme. Do sedaj so obnovili levo in desno trodelno zapornico ter zapornici talnega izpusta. Trenutno potekajo dela na srednji zapornici, dveh jezovnih zapornicah in na vbetoniranih delih vtočnih zapornic D1.

Namen popolne praznitve akumulacijskega jezera, to je od kote 153.00 metrov n. m. do dna jezera, je zagotoviti pogoje

za varno obnovo dvižnih mehanizmov, vbetoniranih delov in tabel jezovnih zapornic ter srednje zapornice na jezu Podselo. Zapornice nimajo vgrajenih utorov za namestitve začasnih zapornic oziroma zagatnic, s katerimi bi bilo možno izvajati dela pri običajni koti akumulacijskega jezera. Ker se dela pri obnovi izvajajo na območju od kote 125.00 metrov n. m. do običajne gladine jezera, je potrebno popolnoma izprazniti jezero.

V času praznjenja akumulacijskega jezera na Mostu na Soči poteka tudi odstranjevanje prodnih naplavin na soškem kraku jezera na Mostu na Soči, in sicer na območju od tolminskega pokopališča do Praprotna. Odvzem naplavin je vključen v Plan rednih vzdrževalnih del za leto 2018. Odvzem poteka skladno z vsemi zahtevami in pogoji iz Plana ter po ustaljeni praksi - bagrsko z nakladanjem na tovornjake in odvozom načasne deponije. Za vse lokacije so urejene dostopne poti, ki so že usklajene in potrjene v dosedanjih planih odvzema proda.

Vse aktivnosti, povezane s praznjenjem jezera, potekajo v skladu s Koncesijsko pogodbo za gospodarsko izkoriščanje vode Soče, Idrijce in Bače za proizvodnjo električne energije ter skladno z Obratovalnimi navodili za HE Dobljar. Zaradi vpliva navedenih del na okolje, mora SENG pri izvajanju tovrstnih aktivnosti upoštevati dogovorjene pogoje in se držati termina izvedbe. Na podlagi pripravljenega programa je SENG pridobil pripombe in mnenja vseh deležnikov in nosilcev urejanja prostora – Zavoda za ribištvo Slovenije, Ribiške družine Tolmin, Ribiške družine Soča, Zavoda za varstvo narave in občine Tolmin. Ko so celotni program uskladjali in potrdili vsi relevantni deležniki, ga je potrdilo še Ministrstvo za okolje in prostor. Poleg tega v času znižane gladine jezera poteka tehnično opazovanje vseh objektov pregrade in brežin akumulacijskega jezera. Opazovanje objektov bo opravljeno v sklopu tehničnega monitoringa. Strokovni pregled bo opravljen tudi v okviru rednega okoljskega monitoringa.

Praznjenje akumulacijskega jezera na Mostu na Soči; foto: Arhiv SENG

V Premogovniku Velenje letos načrtujejo 3.580.000 ton premoga

Leto 2017 je bilo za Premogovnik Velenje uspešno, letošnje pa bo z vidika proizvodnje veliko bolj zahtevno. Zaradi napovedane nizke kalorične vrednosti premoga bodo morali za enako količino energije letos odkopati bistveno več premoga, kot so ga lani. Plan proizvodnje za leto 2018 znaša 37.877 TJ, kar pomeni, da bodo morali pri načrtovani kalorični vrednosti 10,58 GJ/tono odkopati 3.580.000 ton premoga. Kljub temu vodja proizvodnega področja in glavni tehnični vodja Premogovnika Velenje **mag. Bogdan Makovšek** ocenjuje, da je letošnji načrt proizvodnje dosegljiv, za njegovo izvedbo pa se bodo morali potruditi prav vsi.

Proizvodnja premoga je v januarju in februarju potekala brez večjih posebnosti. Do konca januarja so odkopali 288.000 ton, kar pomeni, da so načrt nekoliko presegli. V jami je v teh dneh veliko logističnih del. Zagon novega odkopa k. –95/A

smo izvedli 12. februarja, s 5. februarjem pa so zaključili odkopavanje na odkopu k. –80/C. Zaključek delovanja odkopa k. –95/E načrtujejo 12. marca. V tem času bo pripravljen odkop CD/3G, ki naj bi po zdajšnjih načrtih s proizvodnjo začel 15. marca. V pripravi sta dva nova odkopa, k. –95/B in D. Zagon obeh načrtujejo novembra letos, ko bosta s proizvodnjo končala odkopa k. –95/A in CD3/G. V tem času pripravljajo tudi odkop CD3/J, s katerega bodo premog pridobivali prihodnje leto. Ob tem bosta v letu 2019 v proizvodnjo premoga vključena še odkopa k. –95/C in k. –110/E.

Tako kot v proizvodnji je letošnji načrt izjemno zahteven tudi na pripravnih deloviščih, kjer načrtujejo kar 6.069 metrov novih jamskih prog in 1.018 metrov pretesarb. Na večini pripravnih delovišč so januarja izvajali pretesarbo, še največ pri pripravi odkopa CD3/G. Stanje se bo februarja in marca nekoliko izboljšalo. Začela oz. nadaljevala se bodo intenzivna dela pri pripravi treh novih odkopov, k. –95/B, k. –95/D in CD3/J.

Premogovnik Velenje načrtuje za letos odkop 3.580.000 ton premoga; foto: Arhiv PV

V Skupini Premogovnik Velenje elektronske plačilne liste

V Skupini Premogovnik Velenje, kjer so poleg Premogovnika Velenje še hčerinske družbe HTZ Velenje, RGP, PV Invest in Sipoteh, z letom 2018 plačilne liste namesto tradicionalnega ročnega načina po novem prejemajo po sodobnejših elektronskih poteh. Rešitev, ki so jo izbrali, je nekakšen hibridni sistem, saj poleg prejemanja teh dokumentov po elektronskih pošti predvideva tudi postavitev informacijskih kioskov, kjer je zaposlenim z osebnimi vstopnimi gesli omogočen vpogled v njihove kadrovske in plačne podatke. Podatke lahko uporabniki tudi natisnejo.

Do zdaj so v Premogovniku Velenje in vseh hčerinskih družbah plačilne liste razdeljevali tradicionalno (ročno vročanje). Najprej so jih natisnili, jih združevali z morebitnimi dopolnilnimi izpisi in jih na koncu kuvertirali. Sledilo je

dvodnevno razdeljevanje na izplačilnih mestih. Zaposleni, ki plačilnih list niso prevzeli na teh mestih, so jih lahko kadarkoli prevzeli v prostorih Upravljanja s človeškimi viri. Celoten proces za skoraj 2.200 zaposlenih v Skupini PV je zahteval veliko dela in časa, kar pri optimiziranju kadra predstavlja dodatno obremenjenost zaposlenih pri Upravljanju s človeškimi viri z deli, ki niso z njihovega strokovnega področja.

Z letom 2018 plačilne liste vsi zaposleni v Skupini Premogovnik Velenje prejemajo po sodobnih elektronskih poteh. Svoje kadrovske in plačilne podatke lahko po novem z osebnimi vstopnimi gesli kadarkoli preverijo in natisnejo na štirih informacijskih kioskih, ki so postavljeni v bližini sprejema oblačil za pranje. Poleg tega bo vsak zaposleni, ki je izpolnil in podpisal izjavo, ki jo je prejel januarja (ob izplačilu decembrske plače), elektronske plačilne liste in druge kadrovske vsebine prejemal tudi na osebni elektronski naslov.

Informacijski kiosk za prevzem kadrovskih in plačilnih podatkov; foto: Arhiv PV

Poškodba zapornice pretočnega polja številka 4 hidroelektrarne Mariborski otok

13. decembra 2017 ob 13.05 uri je na hidroelektrarni Mariborski otok prišlo do poškodbe na zgornji zapornici pretočnega polja številka 4, zaradi česar se je skozi pretočno polje prelivalo približno 200 kubičnih metrov vode na sekundo. Dravske elektrarne Maribor so takoj pristopile k aktivnostim za sanacijo poškodbe in 19. decembra 2017, po skrbni proučitvi različnih scenarijev, začele z nižanjem gladine vode v Brestrniškem jezeru. Zniževanje je potekalo približno trideset ur – v skladu s pravili največ 20 centimetrov na uro. S praznjenjem so zaključili 20. decembra ob 7.30 zjutraj, ko je kota bazena znašala 260,84 n. m. v. oziroma – 636 centimetrov. Sledil je pregled niš in praga pomožne zapornice s strani potapljača, nato pa se je začelo spuščanje pomožnih zapornic. Ob 11. uri so začeli s ponovnim polnjenjem akumulacijskega jezera hidroelektrarne Mariborski otok. Gladina reke je po tridesetih urah ponovno dosegla običajni nivo.

Ker je, glede na terminski plan prenove pretočnih polj, predvidena prenova prvega pretočnega polja na hidroelektrarni Mariborski otok v letu 2019, je smiselno, da se istočasno z

odpravo poškodbe izvede še predvidena prenova pretočnega polja.

Obseg prenove pretočnih polj na hidroelektrarni Mariborski otok bo podoben že izvedenim prenovam štirih pretočnih polj na hidroelektrarni Vuzenica in dveh pretočnih polj na hidroelektrarni Dravograd s ciljem podaljšanja življenjske dobe opreme. V obsegu prenove se bo v celoti obnovila protikorozijska zaščita, zamenjane bodo dvizžne verige, obnovljeni tekalni vozički, rekonstruirani tesnilni okvirji vertikalnega in horizontalnega tesnjenja ter tesnjenja na pragu, obnovljena elektro oprema in delno sanirani gradbeni del pretočnega polja.

V obsegu odprave poškodbe pa bo zamenjana poškodovana zgornja zaporna tabla, sanirano poškodovano elektro krmiljenje obratovalne zapornice ter poškodbe na spodnji zaporni tabli, pogonskih mehanizmih in vbetoniranih vodilih ter na poškodovanem gradbenem delu pretočnega polja.

V začetku tega leta so pristopili k demontaži in razrezu poškodovane opreme in odprodaji odpadnega materiala. Trenutno potekata natančna opredelitev poškodbe in popis stanja obstoječega dela pretočnega polja na strojnem, elektro in gradbenem področju. Na osnovi poročila o dejanskem stanju opreme bodo nato pristopili k izdelavi idejnih rešitev, ki bodo osnova za projektiranje in izdelavo nove opreme ter rekonstrukcije in sanacije obstoječe opreme. Sama sanacija se bo, po trenutnem načrtu, začela v drugi polovici letošnjega leta. Predvidevajo, da bi pretočno polje štiri v obratovanje ponovno lahko predali ob koncu leta 2019.

Poškodovana zapornica HE MO; foto: Arhiv DEM

Znižana gladina Drave pred HE MO; foto: Arhiv DEM

Nadpovprečno razpoložljivi šesti blok TEŠ je v letu 2017 obratoval zanesljivo in skladno z zastavljenimi cilji

Delež TEŠ v celotni proizvodnji električne energije v Sloveniji je bil v letu 2017 kar 36-odstoten, v skupni proizvodnji skupine HSE pa 54-odstoten. Časovna razpoložljivost bloka 6 je bila 83,8-odstotna, torej primerljiva z evropskimi termoelektrarnami, razpoložljivost obratovanja po planu pa kar 96-odstotna, kar je celo nad povprečjem v EU, so povedali na novinarski konferenci TEŠ, ki je bila 10. januarja 2018.

Obratovanje in poslovanje Termoelektrarne Šoštanj, družbe skupine HSE, je v letu 2017 zaznamovalo več dejavnikov in dogodkov. Med njimi velja izpostaviti predvsem slabe hidrološke razmere - v Sloveniji in regiji nasploh - ki so predvsem v zimskih in poletnih mesecih terjale večjo razpoložljivost delujočih blokov na lokaciji TEŠ. V letu 2017 sta bloka 4 in 6 obratovala približno 4.500 oziroma 7.400 ur in proizvedla 3.967 GWh električne energije, od tega večino, kar 3.132 GWh, blok 6. S tem je bil letni načrt proizvodnje električne energije iz šestega bloka dosežen skoraj 100-odstotno, proizvodnja toplotne energije pa je s 357 GWh letni načrt preseгла za osem odstotkov. Delež TEŠ v celotni proizvodnji električne energije v Sloveniji je bil v letu 2017 kar 36-odstoten, v skupni proizvodnji skupine HSE 54-odstoten, njegova časovna razpoložljivost 83,8-odstotna, razpoložljivost obratovanja po planu pa kar 96-odstotna. S temi podatki se blok 6 postavlja ob bok primerljivim evropskim termoelektrarnam, določeni kazalci pa povprečja celo presegajo.

Blok 6 je v minulem letu beležil zgolj dve okvari, trinajstkrat pa je bil ustavljen zaradi izpada oziroma nege. »V okviru zadnjega garancijskega popravila, ki je bilo s strani družbe General Electric izvedeno med božično-novoletnimi prazniki,

je bil zamenjan del vstopnega kolektorja. Blok 6 TEŠ je bil z elektroenergetskim omrežjem Slovenije ponovno sinhroniziran v ponedeljek, 8. januarja 2018,« je pojasnil **mag. Branko Debeljak**, tehnični direktor TEŠ.

Termoelektrarna Šoštanj ne le da pokriva kar tretjino slovenskih potreb po električni energiji, ampak je z blokom 6 stopila korak naprej k doseganju mednarodnih okoljskih standardov. Količine praktično vseh izpustov so se od začetka delovanja bloka 6 v primerjavi s trenutno delujočim blokom 4 zmanjšale pri CO₂ za približno 30 odstotkov, pri NO_x, SO_x in prašnih delcih pa za približno 65 odstotkov. »Zanesljivo, konkurenčno ter z okoljskimi standardi skladno obratovanje TEŠ ostaja prva prioriteta posloводства družbe, ob hkratni skrbi za varnost pri delu, socialno varnost in zadovoljstvo zaposlenih,« je povedal **mag. Arman Koritnik**, direktor Termoelektrarne Šoštanj, in pri tem poudaril tudi skrb za družbeno odgovornost: »Zavedam se, da smo s svojim poslovanjem vpeti v okolico, v življenja posameznikov, družin in gospodarskih subjektov v Šaleški dolini. Tudi v letu 2018 bomo, seveda skladno s finančnimi zmožnostmi, finančno podprli nekatere lokalne projekte in posameznike, ki takšno pomoč potrebujejo.«

Na novinarski konferenci so predstavili tudi pojmovnik dogodkov, povezanih z (ne)obratovanjem termoelektrarne:

- REMONT je delo na elementih postroja, ki se opravi na osnovi stanja naprave pred nastankom okvare z namenom, da se ohrani življenjska doba naprave. Praviloma so obseg del in stroški sorazmerno veliki, naprava ali del postroja pa sta pri opravljanju remontnih del v breznapetostnem stanju.
- NEGA je vsako delo, ki zahteva izklop naprave, prekinitve obratovanja ali zmanjšanje zmogljivosti naprave in je z depešo vnaprej najavljeno ter ga odobri sektor proizvodnje HSE.
- IZPAD je poseg v delovanje naprave, s katerim se ta samodejno postavi v stanje, ko ne opravlja funkcije zaradi katere je vgrajena. Navedeno spremembo sproži delovanje zaščitnih naprav.
- DEFEKT - OKVARA (nenačrtovan dogodek) je stanje, v katerem naprava ni sposobna opravljati funkcij zaradi katerih je grajena. Naprava v tem času ni sposobna normalno obratovati.
- UGODNA ENERGETSKA SITUACIJA je čas ugodnih razmer na trgu z električno energijo.

Novinarska konferenca TEŠ; foto: Arhiv TEŠ

POZITIVNA ENERGIJA NARAVE

Skupina HSE je največji slovenski proizvajalec in trgovec z električno energijo. Kot zaupanja vreden partner stremimo k ustvarjanju trajnih in trdnih poslovnih odnosov. Zato tako domačim kot tujim odjemalcem zagotavljamo varno, zanesljivo in kakovostno oskrbo z električno energijo. Ker se zavedamo vloge pri ustvarjanju prijazne prihodnosti, znanje usmerjamo v iskanje optimalnih rešitev iz okolju prijaznih, obnovljivih virov. Za energijo, ki bo poganjala domišljijo naslednjih rodov.

www.hse.si